

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIVALAR VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

ILMIY VA KASBIY FAOLIYATGA
YO'NALTRILGAN CHYET TILI
FANNING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:
Ta'lif sohasi:
Ta'lif yo'naliishi:

200000 - San'at va gumanitar fanlar
230000 - Tillar
70230101 - Lingvistika: nemis tili

Fan/modul kodи IFYCHITI-208	O'quv yili 2024-2025	Semestr 1-2	YeCTS - Kreditlar 8
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili nemis	Haftadagi dars soatları 4/4	
1.	Fanning nomi Ilmiy va kasbiy faoliyatga yo'naltirilgan chet tili	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat) a (soat)

2.	Fanning mazmuni	120	120
		240	240

I. Fanning mazmuni

Fanning maqsadi – magistrantlarning chet tili bo'yicha bilimlarni ilmiy va kasbiy faoliyatga yo'naltirish holda S1+ darajaga (CYeFР) ko'tarish, chet tilida ilmiy tadqiqot olib borish va kasbiy malakalarini rivojlanish.

Fanning asosiy vazifasi – magistrantlarning ilmiy va kelgisidagi kasbiy oid yo'nalishlarda chet tilida ma'ruzalar qilish va ilmiy maqolalar yozish kompetensiyalarini takomillashtirish, til birikclarining qo'llanilish xususiyatlari va me'yortari bo'yicha bilimlarini chuqurlashtirishdan iborat.

II. Asosiy qism (amaliy mashg'ulotlar)

III. Fan tarkibiga chet tili niçun qallashning quyidagi kompetensiyalari kiradi:

Tinglab tushunish:

- keng qamroqli mavzum va murakkab mavzulardagi matnlar;
- keng ko'lAMDAGI idiomatik iboralar va og'zaki nutq namunalariga boy audio tasmalar, axborot va ommaviy e'lonlar (massalan, temir yo'l vokzali, sport maydonchasiidagi e'lonlar);
- guruh muhokamasidagi asosiy va boshqa ishtiroychilar o'rnsidagi murakkab mulogot;
- teledastur va filmlar;
- o'rganilayotgan til sohibi bo'lgan va bo'lmagan so'zlashuvchilarning turli rasmiy va norasmiy doiralardagi yoki ta'lim muassasalaridagi autentik og'zaki nutq namunalar;
- sohaga oid ma'ruzalar, babs-munozaalar;
- dars jaryayonidagi o'qituvchilik mutqi tahlili.

Gapirish:

Dialogik mutq.

- shaxstararo muloqot va subbatlar;
- ommaviy munozaalar va rasmiy muhokama;
- o'z mutaxassislik sohasiga oid bo'lmagan mavzum va murakkab mavzulardagi ma'ruzalar va muloqotlar;

Fan/modul kodи IFYCHITI-208	O'quv yili 2024-2025	Semestr 1-2	YeCTS - Kreditlar 8
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili nemis	Haftadagi dars soatları 4/4	
1.	Fanning nomi Ilmiy va kasbiy faoliyatga yo'naltirilgan chet tili	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat) a (soat)

O'qish:

- ijtimoiy, mutaxassislik yoki ta'lim sohalarida uchrash ettimoli bo'legan birmuncha uzun va murakkab matnlar;
- ilmiy maqolalar va adabiylar;
- badiiy va ilmiy-ommabop kitoblar, shuningdek adabiylar jurnallar; gazeta va jurnallar;
- yo'qnomalar (qo'llannalar, taonnomia kitoblari va hokazo); reklama materiallari;
- turti ma'lumotnomalar shakllari, o'qituvchi kundaligi, so'rovnomalar, rasmiy xatlar, elektron xatlar va hokazo (memorandumlar, ma'ruzalar, tanqidiy bayonetlar/maqolalar, ilmiy ishlar).

Yo'zuv:

- ma'lumotnomalar shakllari va so'rovnomalar;
- ist va mutaxassislikka doir rasmiy xatlar;
- mavzu tanlash bayonoti;
- ilmiy maqola;
- ilmiy maqola va havolalar rasmiylashish;
- ilmiy va o'qiv adabiylariga taqiz;
- ilmiy manbalarni sintezlash;
- tanqid;
- annotasiya;
- rezyune;
- tezis;
- munozarali insholar;
- ilmiy tahillar;
- ilmiy ma'ruzalar;
- grant va stipendiyalar uchun taklif va mulohazalar;
- chet el grantlari uchun loyiha tayorlash;
- rasmiy hujjatlar (shartnomalar, bitimlar).

Lisaniy material:

- nutqning leksik jihat;
- yuqorida qayd etilgan mavzulgarga oid leksika;
- ta'lim va mutaxassislikka oid leksika;
-

- so'z yasash modellari va qisqartmalar;
- nuqtai nazar va qarashlarni ifodalovchi so'z va iboralar.

Nutqning grammatic jihat:

- inxoslashgan – mainlardagi grammatic strukturalar (masalan, ilmiy inshoda majhul nisbatning qo'llanilishi);
- pedagogik diskurs namunalarini (masalan, grammatic, leksik yoki mazmun jihaidan bog'lanishi);
- og'zaki va yozma matnda bog'lovchilarni qo'llash;
- artikl va belgilovchilar (determinantlar).

Sosiolingvistik kompetensiya

- tilning madaniyat jihatlari (masalan, idiomalar, maqollar va hokazo);
- xulq-avtor, o'zini tutish va etiket qoidalari;
- noverbal kommunikasiya vositalari;
- ijtimoiy va ilmiy doiraga xos tarzda tilini moslashitish;
- madaniyatlararo muloqotni chuoqorroq tushunib yetish;
- o'zga millat vakillariiga nisbatan hummat va tolerantlik;
- o'zga madaniyat va turli vaziyatlarga moslashish.

Pragmatik kompetensiya

- nutqni tushunish, talqin etish va so'zlashdagisi tegishli strategiya va uslublar;
- turli diskurslar takibi va mazmunini bilish;
- muloqotdagi bo'shiqlarning oldini olish maqsadida til kamchiliklarini bartaraf etish;
- rasmiy va norasmiy doiralarda nutqni bo'lish, aniqlik kiritish, boshhqacha talqin etish, jumlatarni tuzatish, to'dirish va hokazo strategiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi nutqiy mavzular tavsisiya etiladi:

Hozirgi zamон dunyo muammolari: giyohvandlik, terrorizm, jinoyat va jazo, ekologiya, etnik nizolar, bedava kasalliklar.

Ilmiy-teknik progress va uning bashariyatga bo'lgan ta'siri: bioinjeneriya, nanoteknologiya, zamonaviy axborot vositalari, ilg'or texnologiyalar (kompyuter, internet, ayped), arof-muhitning iflosanishi, ihsizlik.

Madaniyatlararo ziddiyattar: diniy aqidaparastlik, ayollarning jamiyatidagi o'mi, jinslararo muammolar, avlodlar ziddiyati, teng huquqlilik.

Zamonaviy qadriyattar: vatanparvarlik, madaniyat va ma'naviyat, diniy, milliy tolerantlik.

Madaniyatlararo muloqot: madaniyatlararo mulogotni chuqurroq tushunib yetish; o'zga millat vakillariga nisbatan hummat va tolerantlik; o'zga madaniyat va turli vaziyatlarga moslashish, turli millat vakillaridan iborat bo'lgan darslarda o'qituvchini o'zini tutishi va muloqot qilishi;

madaniyatlararo muloqotda til birliklarning stilistik buyoqdotligiga e'tibor berish. Sog'liqni saqlash tizimi: sog'lom turmush tarzi, sog'liqni saqlash organlari, tibbyoyining Sharq va G'arbda rivjalishi, Ibn Sino - ibbiyot asoschisi, an anavyv va noan'avyv tibbiyot turlari.

O'zbekiston va tili o'rganilayotgan mamlakatlarning zamonaviy ta'lim tizimi: o'quv muassasalarining turlari, ta'lim bosqichlari, ta'lim modellari, magistraturada ta'lim, chet elda ta'lim olish, ta'lim shakhlari, infomasion texnologiyalarni ta'linda qo'llash.

O'zbekistonda turizm masalalari: turizm rivojanishi, turizm sohasidagi o'zgarishlar, turizmning iqtisodiy va ijtimoiy jihat, g'arbiy va sharqiy mamlakatlardagi turizm servising o'xshashliklari va farqlari.

Yetakechilik va rahbarlik: yetakechli va rahbar shaxsli fazilatları, rahbar turlari, rahbar hulq-avtori, rahbarlik turlari: avtoritar, demokratik, liberal, rahbarning hodimlarni motivasiyalashdagi roli.

Kashbi o'sish: dars jarayonida o'qituvchi va o'qivchi nutqi, dars jarayonidagi muammolar bilan shug'ullanish, dars jarayonidagi xilma-xilik va ularning yechimi, tarjimon etikasi, muharrirlik faoliyati va etikasi, rahbar, faoliyati va o'qituvchi-o'qivchi munosabatlari.

Magistrantning ilmiy tadqiqot amaliyoti: notiqlik san'ati, ilmiy magola, ilmiy ma'ruba, prezentsiya, ilmiy konferensiya va simpozium, taqriz, mening disertasiyam, mini-himoya, ilmiy loyihalari, mualif niuquqi va patent.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsisiylar

Ta linnинг asosiy mazmuniga lisoniy material, madaniyatlararo bilimlar, nutq faoliyatining turlari kiradi. Dasturda nutq faoliyatining har bir turi modul sifatida belgilangan (tinglib tushunish, gapirish, o'qish, yozuv). Modullarni egalash jarayoni integralshagan holda olib boriladi.

Ilmiy va kasbiy faoliyatga yo'naltirilgan chet tili kursi ta'limi ikkita alohida

bosqichni o'z ichiga oladi: umumta'lim va kasbiy. Birinchi bosqich ijtimoiy, mafsihiy sohalarda og'zaki va yo'zma nutq chet tili kompetensiyasini takomillashtirishga qaratilgan. Ikkinchi bosqich – ilmiy uslubdag'i og'zaki va yo'zma nutqni egallastiga mo'ljallangan.

Ilmiy va kasbiy faoliyatga yo'naltirilgan chet tili kursi bo'yicha nutqiy modullarni o'rgatish jarayonida magistrantlar ilmiy adabiyotlardan foydalananish vaunga to'g'ri yondashish hamda fikrni og'zaki va yozma tarzda ilmiy uslubda bayon etishning asosiy usullarini, notiqlik san'ati, akademik yozuv, ilmiy tadqiqot olib borish ko'nikmalarini egallaydilar. Asosiy o'quv materiali sifatida autentik materiallar (publisistik, badiiy, ensiklopedik, shaxsliy va rasmiy mazmundagi xatlar), hamda audio- va videoanalar xizmat qilladi. Asosiy diqqat-e'ibor matning konunlikativ, mantiqiy va mazmuniy jixatlarini tahlil etishga qaratilgan (matning funktsional-stilistik xususiyatlardan kelib chiqqan

<ul style="list-style-type: none"> • an'anaviy va noan' aviy tibbiyot turlari; • guruh muhokamasiga (ground table) tayyorlanish; vatamparvarlik, madaniyat va ma'naviyat, diniy, milliy tolerantik, ekologiya muammomlari, zamonaviy axborot texnologiyalari; • ilmiy loyihalor ishlab chiqish; • ilmiy seminarlarda ishtiroy etish. <p>Talabalarning mustaqil ishi dastruning asosiy bo'lmlari asosida rejalashtiriladi va quyidagi ish turlarini nazarida tutadi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanlangan mavzuv bo'yicha qo'shimcha til materiali yig'ish, uni tahsil qila olish (Library research, Reading Log, Writing Assignment); - ilmiy ustaxxonalarda qatnashish (Scientific workshops, Tutorial); - so'z boyligini kengaytirish (Programme of vocabulary development); - Portfolio tayyorlash; - til vositalarining og'zaki va yozma nutqda qo'llanish imkoniyatlari bilan yanada kengroq tanishish; - muayyan ko'rsatkalar bo'yicha berilgan topshiriqlarni yozma bajarish talab etiladi. 	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tili madaniyat bilan o'zarboqligida o'r ganish, nutq modullari (tinglab tushunish, gapirish, o'qish, yozuv), tili o'rganilayogin xalqning axloqiy me'yoriyatinini, ilmiy va sohaga oid konferensiya, davra subhattari, munozara (Joni yoki vositali) larda mulog'oni boslash, olib borish va yakunlay bilish to'g'risida <i>Istasuvur va bilimga ega bo'lishi;</i> • respublika, ta'lim muassasalarairo ilmiy anjuman va seminarlarda so'zga chiqish maqsadida notiqlik san'atni, ilmiy tadqiqot ishlini yozish; ilmiy axborotni izlab topish, interpretasiya qila bilish; saralangan axboroni matnlarda umumlashtirish, kengaytirish va toraytirish; tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini takomillashtirish; lisoniy vositalarini tabil qilish, qyostash, sintez va balolash meqsadida refleksiv ko'nikmalarni; chet tilini amaliyotda, ilmiy tadeqot va loyihalashtirish faoliyatda qo'llash bilan bog'liq bo'lgan kasbiy <i>ko'nikmalariiga ega bo'lishi;</i> • turli janrdagi ilmiy matnlarning strukturasini, mazmunini tahsil qilish; ilmiy soha va madaniyatlararo muloqotning bericha jabbalarida til sohiblariiga adekvat ravishda turli janr va uslubdagi matnlarni tushunish, tahsil etish va tuzish; og'zaki va yozma mainlarni tushunish va tuzish strategiyalarini, hamda kasbiy faoliyadida muloqotning perspektiv, interaktiv va informasiyon taktilkalarini egallash; bibliografik havolalarini, iqtisodlarni to'g'ri rasmiy lashira olishni <i>malakalariga esha bo'ishi kerak;</i>
<p>VI. Tashrifot qilish</p> <p>Fanni o'zlashtirish uchun o'qitishning zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalardan keng foydalaniлади:</p>	<p>VI. Tashrifot qilish</p> <p>Fanni o'zlashtirish uchun o'qitishning zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalardan keng foydalaniлади:</p>

holda). Alohiba e'tbor magistrantlarning ilmiy matnlar (maqolalar, tezislar, taqrizlar, sharhlar, referatlар, annotasiyalar, bibliografik xrestomatiyalar) bilan ishlashiga qaratilgan. Bu esa, o'z navbatida, ilmiy maarning struktura va mazmun jihatidann qo'riliishini bilish, handa ularni tuzish va amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini bilishni talab etadi. Matning axborot va mazmun jihatlarini tahli etish jarayonida tahli qilinayotgan matlarda ko'riliayotgan masalaning mohiyatini, taklif etilayotgan usullarning nazmunitini aniqlash, matndan kerakli axborotni chiqarib olish tajribalariga ega bo'ladilar. Turli janrdagi ilmiy matnlarni yaratish maqsadida magistr-chingist akademik yozuv texnikalarini egallaydi. Mashg'ulotlar esa ilmiy usubni (tanqidiy tahli), sintez, baholash, olingan axborotni to'g'ri yetkaza bilish, axborotni ixchamlashtirish va kengaytirish va h.k.) o'rinni va faol qo'llay bilishni rivojlanritisiga qaratilgan.

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish yuzasidan kafedra tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqildi. Unda talabalar ilmiy va kashiy yo'naltirilgan chet tili bo'yicha olgan bilim va ko'nikmalarini turli matnlar, amaliy taqdinotlar, keyslar, turli xil insholar, guruh muhokamalar, babs-munozaralar orqali yanada boyitadilar. Shuningdek, darslik va o'quv qo'llanmalar asosida talabalar bilimlerni mustahkamlashga erishish, tarqatma materiallardan foydalaniш, ilmiy maqolalar va tezislarni chop etish orqali talabalar bilimini oshirish, mavzular bo'yicha taqdimotlar, babs-munozaralar o'tkazish va boshqalar tavsiyasi etiladi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsisi etitidigan mavzular va mustaqil ishl shakllari:

- Berilgan mavzu bo'yicha qo'shimcha til materiali yig'ish, uni tahli qila olish (Library research, Reading Log, Writing Assignment);
- Debatlarga tayyororgarlilik ko'rish: Ilmiy-texnik progress va uni insoniyatga bo'lgan ta'siri: bioinjeneriya, nanotexnologiya, zamонавицк, zamonaviy arborot texnologiyalari, atrof-muhinining ifloslanishi, ishsizlik. O'zbekiston va tili o'rganilayotgan mamlatkarning zamонавицк zamонавицк tizimi. Ta'lim muassasalarining turlari, ta'lim bosqichlari, Kadrler tayyorlash milliy dasturi, magistratura ta'lim, chet elda ta'lim olish;
- ilmiy posterlarni loyihalash va ulami himoya etishga tayyororgarlik ko'rish;
- portfolio tayyorlash;
- tanlangan mavzu bo'yicha ilmiy maqolalar yozish;
- ilmiy va o'quv adabiyotlarni tahli qilish va taqriz yozish;
- taqdimot ustida ishlash: hozirgi zamон dunoю nuammolari;
- Giyohvandlik, terrorizm, junoyat va jazo, ekologiya, etnik nizolar, kasalliklar.Sog'liqni saqlash tizimi: Sog'liom turmush tarzi,
- sog'liqni saqlash, tibbiyotning Sharq va G'arbda rivojanishi,

<p>5. VII. Kreditarni olish uchun talablar:</p> <p>Ilmiy faoliyat va kasbiy sohaning barcha turlarida chet til kommunikativ kompetensiyasiqa (lingvistik, ijtimoiy-dingovistik, diskursiv, strategik, ijtimoiy-madaniy, o'quv-kognitiv) ega bo'lish; qasbga oid turli matnlarni tahrir qilish yoki yaratish; chet tilini o'qitishda milliy va xorijiy metodik meroz yutuqlaridan, zamonaviy metodik yo'nalishlар va konsepsiylardan kasbiy faoliyat dorasida foydalananish; kasbiy va o'quv-uslubiy maqsadda axborot manba'lari bilan ishlash; chet tili bo'yicha mavzularni biliш va englagan axborot manba'lari bilan ishlash; ilmiy va sohaga oid konferensiya, davra subhatlari, munozara (jonli yoki vositali) larda muлоqotini boshlash, olib borish va yakunlay biliш fikrlarni aniq ifodalagan holda muhokamalarda faol qatnasha olish; sohaga oid mavzular bo'yicha prezentsiya va ma ruzalar qila olish; barcha turdag'i ilmiy va tanqidy insholarni yozsa olish; sohaga oid va oid bo'lmagan adabiyyotlar (maqolalar, kitoblar, malaқaviy ish) tahillarini yozsa olish hamda fan bo'yicha joriy, oralicq va yakuniy bo'yicha berilgan vazifa va topshirishlari bajarish va topshirish.</p>	<p>6. Azosiy adabiyyotlar'</p> <p>7. Ismoilov Yu., Ismatillayeva D. Deusch Professionell. Turon-Matbaa. MCHJ. Taschkent. 2014. Magistratura talabalar uchun nemis tili fanidan darslik.</p> <p>8. Perlmann-Balme Michayela, Schwab Susanne, Matussek Magdalena. Sicher! CL. Huyeb Verlag. München. 2015</p> <p>Qo'shimcha adabiyyotlar</p> <p>11. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi.// Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11.</p> <p>12. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgallikda barpo etamiz. – T.: O'zbekiston, 2016. - 56 b.</p> <p>13. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlарini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: O'zbekiston, 2017. -</p>
<p>14. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: O'zbekiston, 2017. – 488 b.</p> <p>15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldag'i PF-4947-sonli "O'zbekiston Respublikasini yanda rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. www.lex.uz.</p> <p>16. Winkler Maresa, Dallapiazza Rosa-Maria, Yevans Sandra, Zylei CI, Band Koithan Ute, Schnitz Hyelen, Skiyeber Tanja, Sonnag Ralf. Aspekti neu C1: Mitt Axborot manbalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi xukumat portalı. 2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatları ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.mineconomy.uz (O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot vazirligi) 4. www.mehnat.uz (O'zbekiston Respublikasi Mehнат va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirligi) 5. www.mf.uz (O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi) 6. www.stat.uz (O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi) 7. www.ima.uz (O'zbekiston Respublikasi Intellektual mulk agentligi) 8. www.academy.uz (Fanlar akademiyasi) 9. http://www.learnenglish.org.uk/ 10. www.yedutopuk.org 11. http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/_/ 12. http://www.better-english.com/exerciseslist.html 13. http://www.zivonet.uz 14. http://www.yenglishclub.com/index.htm 15. http://www.bbc.co.uk/schools/teachers 16. http://education.leveleds.ac.uk/edu-mwye/yell/www.htm 17. www.teachertrainingvideos.com 18. www.françophonie.hachette-livre.com 19. www.portail.lettres.net 20. www.zivonet.uz www.edu.uzelstufe Deutsch. Lehr- und Arbeitsbuch. Verlag Hueyber. München 	<p>O'quv dasturi Termiz davlat universitetining O'quv-metodik Kengashining 2024-yil <u>30-</u> <u>05</u> dagi <u>/</u>-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p> <p>Fan/modul uchun mas'ul: U.Imomova – TerDu, Roman-german tillari kafedrasi mudiri, PhD</p> <p>Taqrizchilar: Sh. A. Kenjaboyev – Samarqand davlat universiteti medisinasini, chorvachilik va biotexnologiya universiteti Toshkent filiali, Tillar kafedrasi mudiri.</p>